

DOI 10.36074/09.10.2020.v1.30

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ *TRACHYCARPUS FORTUNEI* (HOOK.) H.WENDL. В ОЗЕЛЕНЕННІ ДВНЗ «ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ГРУПА:

ORCID ID: 0000-0003-3864-2036

Бойко Тетяна Олексіївна
канд. біол. наук, доцент,
доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

ORCID ID: 0000-0001-6112-6772

Дементьєва Ольга Іванівна
канд. с.-г. наук, доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

ORCID ID: 0000-0003-0658-0846

Бойко Павло Михайлович
канд. біол. наук, доцент,
доцент кафедри екології та сталого розвитку ім. проф. Ю.В. Пилипенка
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

ORCID ID: 0000-0001-7935-209

Котовська Юліанна Станіславівна
асистент кафедри лісового
та садово-паркового господарства
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

Теленга Катерина Олексіївна
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 206 «Садово-паркове господарство»
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

УКРАЇНА

В останні роки зріс попит на екзотичні рослини для озеленення інтер'єрів. Особливо це стосується озеленення просторих приміщень холів магазинів, лікарень, навчальних закладів тощо. В озелененні ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет» (далі ДВНЗ «ХДАУ») використовується низка екзотичних рослин. Серед них пальма *Trachycarpus fortunei* (Hook.) H.Wendl. Це невисокі (до 12 м у висоту), вічнозелені дерева із струнким, тонким стовбуром, покритим гладенькою, блискучою, червонувато-коричневою корою і темно-бурими, волокнистими піхвами відмерлих листків (рис. 1).

Листя пальми довгочерешкове, віялоподібне, сільнорозсічене жорстке, гладеньке, блискуче, розташовуються у верхній частині стовбура.

У період цвітіння (в ДВНЗ «ХДАУ» протягом травня-червня) на рослині з'являються дрібні, двостатеві квітки, зібрані в довгі, гіллясті, густі, гроноподібні суцвіття (рис. 2), які можуть сягати до 1 метру. Після запилення на рослині з'являються плоди – сухі, чорні кістянки з сухим оплоднем. Зазвичай трахікарпуси в умовах інтер'єру не квітнуть, однак 2019 року в ДВНЗ «ХДАУ» вдалось добитись цвітіння трьох екземплярів та утворення на одному екземплярі плодів.

Рис. 1. Дорослі пальми *Trachycarpus fortunei* (Hook.) H.Wendl. з генеративними бруньками (фото авторів).

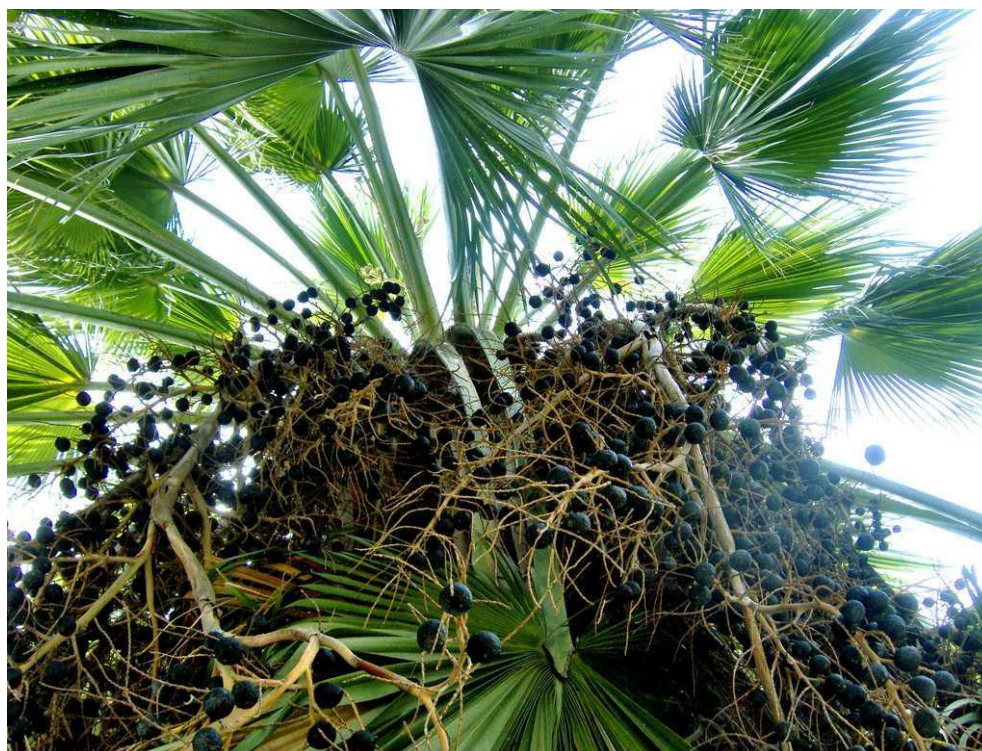

Рис.2. Утворення плодів кістянок на *Trachycarpus fortunei* в ДВНЗ «ХДАУ» (фото авторів).

Трахикарпус форчуна був обраний для озеленення холу ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет» не випадково. На відміну від інших представників *Arecaceae*, цей вид витримує негативні зимові температури до -10°C .

Великі рослини в інтер'єрі розташовують в глибині приміщення, невеликі екземпляри віддають перевагу східним або західним вікнам. Сонячні промені повинні бути розсіяними. Рослини не переносять протягів та холодного повітря від кондиціонерів. Середньодобова температура влітку повинна становити $19-25^{\circ}\text{C}$. Дорослі рослини толерантні до перепадів температур. Полив помірний. Рекомендовано просихання кому ґрунту на 3-6 см. Полив проводять таким чином, щоб вода не потрапляла на стовбур і крону, оскільки зайва волога може викликати гниль. У літній період, коли підтримуються сприятливі умови для випаровування води з субстрату частота поливу збільшується, в осінньо-зимовий період поливати трахикарпус слід набагато рідше [1]. Надлишки вологи з піддону прибирають. Воду для поливу пальми також обирають ретельно. Для поливу потрібна вода з жорсткістю 6-7 рН, без хлору. Можна обрати воду з водопроводу, але відстоювати її протягом 2-3 діб.

Рис.3. Вирощування сіянців пальми трахикарпус: А – посів насіння, Б – піврічні сіянці пальми (фото авторів).

Свіже насіння можна висіювати відразу без попередньої підготовки (рис. 3А). Насіння, що полежале, висіюють після попереднього замочування протягом 2-3 діб, з щоденною зміною води. Висіюються насіння на глибину до 1 см втискуванням без подальшого засипання «лунок». Ґрунтосуміш для посіву насіння обирають також з нейтральною реакцією. В рівних частинах змішані дернова земля, перегній, пісок великої фракції. На дні горщика створюється високий дренажний шар, товщиною 2-3 см, що дозволяє воді не застоюватись. Ґрунт обов'язково дезінфікують та постійно зволожують. Додатково застосовувались органічні добрива. Касети з посіяним насінням залишався в теплиці з середньодобовою температурою $20-25^{\circ}\text{C}$, в світлому місці, але без прямих сонячних променів. Сходи з'являються протягом 30-60 діб.

Пальма Трахикарпус форчуна рідко вражається хворобами та шкідниками. Однак, похибки у поливі призводять до ураження рослин гниллю. При

вирощуванні пальми у ДВНЗ «ХДАУ» ми стикнулись з хворобою сіра гниль [2]. Хвороба проявилась у вигляді симптомів: на черешках листя утворились плями різної форми та розміру, які швидко розрослись. Збудником хвороби виявився гриб *Botrytis cinerea* Pers. Конідії гриба поширюються повітрям [3]. Оброблення листя та ґрунту фунгіцидами широкого спектру дії та налагодження режиму поливу дало позитивний результат.

Ще однією хворобою є засихання листя пальми. На краях верхівок листя з'являється суха гниль, листя скручується повністю протягом двох тижнів. Хвороба має неінфекційний характер, проявляється в результаті сильних змін в режимі вирощування. Мірами боротьби є підтримання оптимального режиму вологості повітря. Удаляється уражене коріння [3]. При появі засохлого листя, її необхідно пересадити в новий добре дренований субстрат, з високим вмістом піску.

Список використаних джерел:

- [1] Превратите дом в курорт. Это элементарно с пальмой Трахикарпус. <http://overplant.ru/catalog/trahikarpus.html>
- [2] Бойко, Т.О. (2015). Результати попереднього фітопатологічного обстеження деревних рослин дендропарку Херсонського державного аграрного університету. *Таврійський науковий вісник*. (94). 118–124.
- [3] Станчева, Й., Роснев Б. (2005). Атлас болезней сельскогосподарських культур. Том 5. *Болезни декоративных и лесных культур*. София-Москва.